

Sygn. akt IC 1423/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2020 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Daria Ratymirska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 3 grudnia 2020 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa T. P.

przeciwko (...) S.A. w S.

o zapłatę kwoty 742,50 zł

oddala powództwo.

(...)

UZASADNIENIE

T. P. wniósł pozew przeciwko (...) S.A. w S. o zapłatę kwoty 742,50 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15.06.2019r. do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego w związku z kolizją drogową z dnia 11 czerwca 2019r., której sprawca ubezpieczony był u strony pozwanej od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Podał, że w związku z likwidacją szkody w swoim pojeździe, poszkodowany R. B. na okres od 13 do 28 czerwca 2019r. wynajął od powoda samochód zastępczy marki H. (...), uzgadniając stawkę dobową za wynajem w wys. 150 zł + VAT. Na podstawie umowy cesji, poszkodowany przelał na powoda przysługującą mu względem pozwanego wierzytelność w zakresie zwrotu kosztów najmu auta zastępczego. Powód dochodził różnicy pomiędzy kwotą, wynikającą z faktury nr (...), w wysokości 2767,50 zł, wystawionej tytułem najmu pojazdu przez poszkodowanego, a kwotą, wypłaconą dotychczas z tego tytułu w postępowaniu likwidacyjnym przez pozwanego (2025 zł).

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Zarzuciła, że zaproponowała poszkodowanemu bezgotówkowy najem pojazdu zastępczego od współpracującego z pozwaną podmiotu, wg stawki 135 zł brutto za dobę. Poszkodowany nie skorzystał z tej oferty i wynajął pojazd za cenę przewyższającą ofertę pozwanej (184,50 zł brutto za dobę). Wypłacając odszkodowanie z tego tytułu, pozwana uznała za uzasadniony cały okres najmu (15 dni), ale za stawkę 135 zł za dobę.

Stan faktyczny:

W dniu 11 czerwca 2019r. w kolizji drogowej uszkodzony został samochód osobowy marki B. (...), nr rej. (...), należący do R. B.. Pozwany był ubezpieczycielem sprawcy wypadku z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Poszkodowany zgłosił szkodę w pozwanym Zakładzie (...).

Poszkodowany w okresie od 13 do 28 czerwca 2019r. wynajmował od powoda samochód zastępczy marki H. (...), nr rej. (...), za cenę 150 zł + VAT (184,50 zł brutto) za dobę. Powód wystawił poszkodowanemu w dniu 27 sierpnia 2019r. fakturę nr (...) na kwotę 2767,50 zł brutto.

Poszkodowany przelał na powoda wierzytelność z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Pismem z dnia 27 sierpnia 2019r. powód wezwał pozwanego do zapłaty należności, tytułem odszkodowania w zakresie zwrotu kosztów najmu pojazdu. Pozwany wypłacił z tego tytułu odszkodowanie w kwocie 2025 zł, przyjmując stawkę w wysokości 135 zł za dobę (x 15 dni). Nie zgadzając się z wysokością wypłaconego odszkodowania, powód ponowił wezwanie, wzywając pozwanego – pismem z dnia 21 października 2019r. - do zapłaty kwoty 742,50 zł.

Bezsporne.

W następstwie zgłoszenia szkody w dniu 11 czerwca 2019r. pozwany przedstawił poszkodowanemu - wysyłając wiadomość na wskazany przez niego adres e-mail: (...) - propozycję bezgotówkowej organizacji pojazdu zastępczego. Pozwany wskazał, że w przypadku samodzielnego wynajmu pojazdu zastępczego, zweryfikuje stawkę za dobę wynajmu do kwoty 135 zł brutto, gdyż za taką stawką jest w stanie zapewnić organizację pojazdu zastępczego od jednego ze współpracujących z pozwanym asystorów w segmencie D. Pozwany przedstawił poszkodowanemu przykładowe oferty przedsiębiorców, zajmujących się wynajmowaniem samochodów, współpracujących z pozwanym ((...), (...) R., A., S.), proponując jednocześnie pomoc w zorganizowaniu pojazdu zastępczego, za cenę 135 zł brutto za dobę. Pozwany wskazał, że niezbędny jest kontakt z ubezpieczycielem w celu wyrażenia zainteresowania ofertą, podał adres e-mail i numer telefonu.

Dowód:

wiadomość e-mail z 11.06.2019r. k-56-58

oświadczenia: (...) Sp. z o.o. Sp.K., (...) Sp. z o.o., 99rent Sp. z o.o., k-61,67,71v.,75,76.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Kwestia odpowiedzialności pozwanej za skutki wypadku z dnia 11 czerwca 2019r., jak również legitymacji czynnej, nie była sporna. Powód uzasadnił swoją legitymację wobec pozwanego ubezpieczyciela tym, że nabył wierzytelność o wypłatę odszkodowania, z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego, od poszkodowanego, na podstawie umowy cesji (art. 509 k.c.). Poza sporem było również, że dotychczas pozwana wypłaciła powodowi kwotę 2025 zł, tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Należność dochodzona w pozwie obejmowała różnicę między kosztami wynajmu samochodu zastępczego, naliczonymi przez powoda, a wysokością odszkodowania, wypłaconego przez pozwanego ubezpieczyciela. Sporna była wysokość stawki za dobę najmu pojazdu.

Poszkodowanemu przysługiwał wybór odpowiedniego podmiotu, oferującego wypożyczenie auta zastępczego. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 r. (sygn. akt I CKN 1466/99, OSNC 2003, nr 5, poz. 64) stwierdzono, że co do zasady nabywający autoryzowane części samochodowe potrzebne do naprawy uszkodzonego w wypadku pojazdu - nie ma obowiązku poszukiwać sprzedawcy, oferującego je najtaniej. Także więc w zakresie wynajmu pojazdu zastępczego, poszkodowany nie miał obowiązku poszukiwać podmiotu, oferującego najniższe stawki. Wystarczy, aby stawki najmu pojazdu nie odbiegały rażąco od średnich stawek na rynku lokalnym. W rozpoznawanej sprawie istotne jest jednak, że strona pozwana oferowała poszkodowanemu, już w dniu zgłoszenia szkody, bezgotówkowy wynajem pojazdu zastępczego w jednej ze współpracujących z nią wypożyczalni, bez konieczności ponoszenia jakichkolwiek opłat. Wskazała stawkę 135 zł (brutto) za dobę, po której możliwy był najem pojazdu w zbliżonym standardzie do uszkodzonego. Poszkodowany nie skorzystał z tej oferty, wynajmując pojazd

zastępczy od powoda za dużo wyższą cenę (184,50 zł), przy czym nie zachodziły tu żadne szczególne warunki uzasadniające wybór podmiotu, oferującego te same usługi po dużo wyższych kosztach, zwłaszcza w sytuacji, gdy to nie poszkodowany ponosił te koszty, a obowiązek ten spoczywał na ubezpieczycielu sprawcy wypadku.

Należało zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego, że zasada pełnej kompensacji szkody nie może przewidywać jakichkolwiek, dowolnych kosztów, tylko ze względu na fakt, że finalnie koszty te ponosić ma nie sprawca szkody, a jego ubezpieczyciel. W rezultacie przyjęcia stanowiska, że koszty związane ze szkodą winny zostać pokryte niezależnie od ich wysokości, doprowadzić może do niewspółmiernego obciążania ubezpieczycieli nierzadko rażąco wygórowanymi żądaniami podmiotów, świadczących usługi, związane z najmem zastępczym.

Ustalona przez powoda stawka 184,50 zł brutto za dobę, była zawyżona, co słusznie podnosiła pozwana. Koszt najmu pojazdu zastępczego, przedstawiony w dołączonej do pozwu fakturze, nie może być uznany za ekonomicznie uzasadniony. Wprawdzie poszkodowany nie ma obowiązku szukania najtańszej oferty na rynku, jednak w rozpoznawanej sprawie takiej konieczności nie było, skoro otrzymał ofertę od pozwanej już w dniu zgłoszenia szkody. Dla poszkodowanego oferta ta nie była mniej korzystna co do świadczonych usług, natomiast istotna była cena tych usług (135 zł za dobę). Rację miał pozwany, powołując się na obowiązek poszkodowanego minimalizowania szkody i zmniejszenia jej rozmiarów (art. 354 § 2, art. 362 i art. 826 § 1 kc). Skorzystanie z oferty, która gwarantowała satysfakcjonujący poziom i zakres usług, a więc najem auta zastępczego w tej samej klasie co uszkodzony za cenę 135 zł za dobę gwarantowałoby wypełnienie tego obowiązku. Jeśli jednak poszkodowany skorzystał z innej oferty bez uzasadnienia szczególnymi okolicznościami, to wówczas wyższe koszty tej usługi obciążają poszkodowanego, niezależnie od tego, że powód, który wynajął mu samochód za cenę dużo wyższą - 184,50 zł za dobę - twierdzi, że stawka ta nie jest rażąco wygórowana w porównaniu z cenami innych wypożyczalni na rynku. Nie kwestionując uprawnienia poszkodowanego do wyboru wypożyczalni, wskazać należy, że w sytuacji, gdy dokonał on wyboru, nie kierując się kryterium celowym i ekonomicznym (nie uiszczył wynagrodzenia za najem pojazdu w gotówce, lecz w formie cesji wierzytelności, w konsekwencji nie był zainteresowany negocjowaniem cen najmu, skoro i tak, to nie on ponosił ten koszt), to taka decyzja nie może wpływać na obowiązek odszkodowawczy pozwanego. Oferta pozwanego kompensowałaby bowiem szkodę. Wynajęcie auta za dużo wyższą stawkę, bez względu na zakres i jakość usług, prowadzi do nieuzasadnionego zwiększenia rozmiarów szkody i nie zasługuje na uwzględnienie. Istotnym jest, że poszkodowany nie liczył się z kosztami najmu pojazdu zastępczego, skoro powód niejako zwolnił go z obowiązku minimalizacji szkody, dostarczając bezpłatnie auto zastępcze. Z tego punktu widzenia wybór poszkodowanego oferty powoda był racjonalny, korzystał z podstawionego samochodu nie ponosząc żadnych kosztów najmu, przy czym został zapewniony, że wszystkie koszty pokrywa zakład ubezpieczeń. Oczywiście takie zachowanie powoda nie kreuje obowiązku odszkodowawczego i jego zakresu. W dalszym ciągu zakład ubezpieczeń odpowiada tylko w granicach art. 361 kc. Odszkodowanie ma zrekompensować szkodę, nie może służyć wzbogaceniu poszkodowanego.

Obowiązkiem odszkodowawczym nie mogą być objęte koszty, wynikające ze świadomego lub niedbałego postępowania poszkodowanych, którzy wbrew obowiązkowi minimalizacji szkody, zawierają umowę najmu pojazdu zastępczego z przedsiębiorcą, oferującym usługi po zawyżonych cenach. Jak bowiem wyżej wskazano, istniała obiektywna możliwość wynajęcia podobnego samochodu za dużo niższą cenę. Jeżeli jednak poszkodowany zdecydował się na droższą opcję, to wywołane tym dodatkowe koszty, nie powinny obciążać odpowiedzialnego za szkodę ubezpieczyciela (art. 361 § 1 kc).

Zgodnie z art. 826 § 1 kc, w razie zajścia wypadku, ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Oznacza to zarazem, że poszkodowany nie powinien swoim zachowaniem doprowadzać do zwiększenia rozmiarów szkody. Obowiązkiem poszkodowanego jest podejmowanie działań, zmierzających do zminimalizowania szkody. Brak z jego strony takiego działania nie może zwiększać obowiązku odszkodowawczego ubezpieczyciela, zobowiązanego do naprawienia szkody (por. uz. uchwały SN z dnia 22.04.1997r. III CZP 14/97, OSNC 1997, z. 8, poz. 103; uchwała SN z dnia 16.10.1998r., III CZP 42/98; wyrok SN z dnia 26.11.2002r., I CKN 1993/00).

Strony stosunku najmu samochodu zastępczego, nie mogą w sposób dowolny i z mocą wiążącą dla osób trzecich ustalać wysokości opłat za wynajem. Zgodnie z powołanym art. 826 § 1 kc, ubezpieczający ma obowiązek użycia dostępnych mu środków w celu m.in. zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Ubezpieczyciel, odpowiedzialny za szkodę, może oczekiwać od wierzyciela zachowania, zmierzającego do zminimalizowania szkody. Dlatego, ubezpieczyciel nie ma obowiązku zwrócić uprawnionemu każdej kwoty, wskazanej w fakturze, dokumentującej wartość szkody. Zgodnie z art. 354 § 1 kc, dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno - gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel (§ 2). Nie oznacza to, jak już wyżej wskazano, że uprawniony ma obowiązek poszukiwać najtańszej oferty na rynku. Nie można jednak zaakceptować stanowiska, że kwestia wynajmu i jego kosztów pozostaje poza kontrolą czy też możliwością zajęcia stosownego stanowiska przez ubezpieczyciela. Wybór podmiotu, świadczącego usługę najmu należy do poszkodowanego, jednak decyzja w tym zakresie nie może powodować wzrostu zobowiązania ubezpieczyciela ponad niezbędny, uzasadniony zakres kosztów najmu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów w zw. z art. 822 kc i art. 436 § 1 kc w zw. z art. 435 kc, art. 361 § 1 i 2 kc, art. 363 § 1 i 2 kc i art. 148(1)§1 kpc, powództwo oddalono, jako nieuzasadnione.